STAD VAN STEEN?

Natuur & Milieu over verstening van de openbare ruimte en over groennormen

NATUUR & MILIEU

WIE ZIJN WIJ?

- Dé milieuorganisatie die samenwerkt met anderen aan duurzame oplossingen.
- We zijn opgericht in 1972, en zijn een Erkend Goed Doel met CBF-keurmerk en ANBI-status.
- We werken met een verandertheorie om zoveel mogelijk impact te bereiken gericht op een duurzame toekomst.
- We ontvangen financiële bijdragen en donaties van bedrijven, fondsen, particulieren, overheden en de Nationale Postcode Loterij.

We werken aan:

- Klimaatneutraal Nederland in 2050
- Herstel biodiversiteit

NATUUR & MILIEU

STAD VAN STEEN: WAAROM DIT ONDERZOEK?

- Aantonen dat:
  - Nederland te versteend is
  - er grote verschillen zijn tussen gemeenten
  - er gebrek is aan landelijke normen/regie
- Tegengaan van verstening van belang voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en welzijn.
- Versterken boodschap Manifest Bouwen voor Natuur:
  -> Natuur:
  - In de woning
  - Rondom de woning
  - In de buurt
- Gemeenteraadsverkiezingen

NATUUR & MILIEU

METHODE

- Scan uit laten voeren door het bedrijf Readar: analyse van luchtfoto's en topografische kaarten
  - **Openbare ruimte** binnen bebouwde kom
  - Alleen NL gemeentes >100.000 inwoners (**G32**)
  - Steen vs. groen (en water)
  - Specifiek focus op **buurten** (v.a. 500 inwoners)
  - Onderscheid tussen bestaande buurten en nieuwbouw
- Toetsen op 2 normen:
  - **75m2** groen per woning in de buurt (Nota Ruimte)
  - Aaneengesloten groen van **minstens 1 hectare** (WHO)
  - -> Buurten die niet aan minstens één norm voldeed noemden we "**versteend**"

  -> **Kwantitatief**: kwaliteit van het groen valt buiten beschouwing.

NATUUR & MILIEU

RESULTATEN 1

Resultaten onderzoek Natuur & Milieu naar groen in grote gemeentes

3,5 miljoen mensen wonen in een versteende buurt

1 op de 10 buurten heeft geen aaneengesloten stuk groen van 1 hectare

De meest versteende buurt heeft minder dan 2 m² groen per huis

1 op de 3 nieuwbouw-wijken is versteend

NATUUR & MILIEU

RESULTATEN 2

- Ranking van G32:

Meest versteend,	minst versteend:
1. Haarlem	1. Emmen
2. Westland	2. Almere
3. Amsterdam	3. Haarlemmermeer
4. Den Haag	4. Zoetermeer
5. Delft	5. Maastricht

Er zijn grote verschillen tussen gemeenten, er worden dus kansen gemist in tegengaan verstening!

NATUUR & MILIEU

UTRECHT UITGELICHT

- Utrecht plek 11 meest versteende steden van G32.
- Elinkwijk (Zuilen) meest versteende buurt (7,4 m2 groen per woonadres)
- Rijnsweerd minst versteend (500m2 groen per woonadres)

NATUUR & MILIEU

AANBEVELINGEN: GEMEENTEN

- Lokale normen (voorbeeld Breda)
- Actief verstening terugdringen in bestemmingsplannen.
- Gemeente als grondeigenaar: extra eisen stellen aan nieuwbouw (voorbeeld puntensysteem Den Haag).
- Ruimte maken voor groen: groene daken, - gevels en maak meer ruimte door verlagen parkeerplekken (mobiliteitshubs, deelauto's, lagere parkeernorm), pleinen, tegelwippen.
- Beperkt ruimte voor groen? Extra zorg voor kwaliteit i.p.v.. kwantiteit! Denk aan inheemse biodiversiteit, verbinden van groen, zowel binnen als buiten bebouwde kom.

Toch vinden we landelijke visie, strategie en regels de belangrijkste basis. Dit leidt tot meer zekerheid en gelijk speelveld. Rijksoverheid zorgt voor basiskwaliteit, gemeenten voegen lokale kwaliteit hieraan toe.

NATUUR & MILIEU

AANBEVELINGEN: RIJKSOVERHEID

- Hanteer groennorm bij nieuwbouw en stadsvernieuwing. Landelijke norm nodig voor gelijk speelveld. **Omgevingswet** leent zich hiervoor:
  - Instructieregels (Bkl) voor nieuwbouw, inbreiding, stadsvernieuwing met ondergrens aan verstening.
  - Verplicht gemeenten en provincies tot opstellen biodiversiteitsprogramma incl. stedelijke omgeving en betrek natuurbelangen bij bouwactiviteiten.

- Visie opstellen op verstening, ter inspiratie maar ook richtinggevend kader
- Ondersteun lagere overheden en uitvoerende partijen met kennis, innovatieregelingen, budget en handreikingen.

NATUUR & MILIEU

BELEIDSONTWIKKELINGEN

- EU Herstelverordening: groen groeit mee
- Rijk schrijft nestelstenenverplichting
- Discussie gaande over groennorm bij nieuwbouw
  - Kwantitatieve norm xm2/woning binnen bebouwde kom
  - Kwantitatieve norm x m2/woning buiten bebouwde kom
  - Uitzonderingen mogelijk
  - Handreiking voor inrichting en beheer

NATUUR & MILIEU

VRAGEN?

- Oskar van Megen
  o.vanmegen@natuurenmilieu.nl
- https://natuurenmilieu.nl/app/uploads/Manifest-Bouwen-voor-Natuur-2.pdf
- https://natuurenmilieu.nl/nieuws-artikel/fors-tekort-aan-openbaar-groen-in-grote-gemeentes/

NATUUR & MILIEU

'We hebben de mond vol van groen, toch nadert een stenen tijdperk'

dinsdag 22 februari 2022

Milieuorganisatie Natuur & Milieu: 'Meer dan de helft van de buurten is versteend'

'Gemeentes maken veel te weinig ruimte voor groen in de openbare ruimte', aldus Natuur & Milieu. Dit concludeert de milieuorganisatie op basis van een eigen onderzoek naar verstening in Nederlandse steden. De organisatie wil dat de overheid groennormen gaat invoeren om verdere verstening van gemeentes tegen te gaan.

Auteur: Karlijn Klei

Trouw

ING OPINIE RELIGIE&FILOSOFIE DUURZAAMHEID&NATUUR CULT

Natuurinclusief

Steden verstenen, ook nieuwbouwwijken zijn te weinig groen

Almere bijna groenste gemeente van Nederland

Almere • Maandag 21 februari 2022 | 9:46

Almere is bijna de groenste grote gemeente van Nederland. Volgens milieuorganisatie Natuur & Milieu is er alleen in Emmen meer ruimte voor groen in de openbare ruimte. Haarlem is de meest versteende gemeente van de 32 die zijn onderzocht.

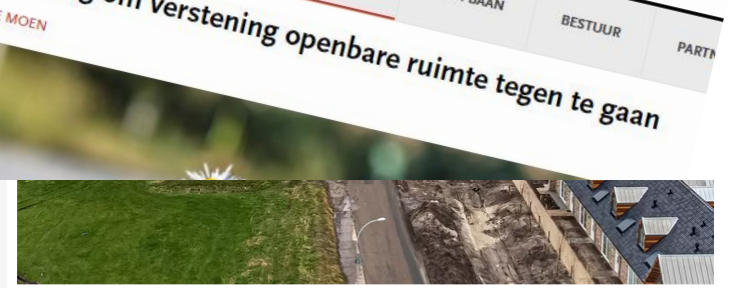
Natuur & Milieu onderzoekt de verstening van buurten aan de hand van het

Gemeente.nu

BEDRIJFSVOERING SOCIAAL VEILIGHEID RUIMTE & MILIEU LOOPBAAN BESTUUR PARTN

Groennormen nodig om verstening openbare ruimte tegen te gaan

3 maart 2022 DOOR NIOBE MOEN

▲ Stadshagen, een wijk in Zwolle. © Frans Paalman

Onderzoek: Deventer heeft 33 procent te weinig groen. 'Er dreigt een stenen tijdperk'

POLL Er moet een dwingende groennorm komen om verdere verstening van steden een halt toe te roepen. Dat vindt milieuorganisatie Natuur & Milieu, die na uitgebreid onderzoek constateert dat groen vaak het onderspit delft, ook in nieuwbouwwijken. Volgens onderzoek hebben buurten in Deventer, Zwolle en Apeldoorn veel te weinig groen.

Anne Boer 21-02-22, 12:39 **Laatste update:** 21-02-22, 15:36

15 REACTIES

,,Hoewel beleidsmakers de mond vol hebben van het belang van groen, zien

Leidsch Dagblad

HOME REGIO'S SPORT EXTRA PUZZELS

Binnenland Buitenland Meest gelezen Laatste nieuws Video

Home > Nieuws > Binnenland

Onderzoek: tekort aan groen in grote gemeentes

Fors tekort aan openbaar groen in grote gemeentes

Uit Rapport-Verstening-Openbare-RuimteNieuws-persberichtOmgevingswebonderzoek van milieuorganisatie Natuur & Milieu blijkt dat gemeentes veel te weinig ruimte maken voor groen in de openbare ruimte. Meer dan de helft van de buurten in deze steden is 'versteend'. Hoewel er de laatste jaren steeds meer aandacht is voor het belang van voldoende groen in de stad, delft ook in nieuwbouwijken groen vaak het onderspit. Dit is slecht nieuws voor de leefbaarheid van steden, en gaat ten koste van de biodiversiteit. Natuur & Milieu wil daarom dat de overheid groennormen gaat invoeren om verdere verstening van gemeentes tegen te gaan.

Natuur &

Binnenlands Bestuur

bestuur en organisatie financiën ruimte en milieu sociaal digitaal carrière juridisch

ruimte en milieu / nieuws

Te weinig groen in grote gemeenten

Er is te weinig groen in grote steden. Door de verstening van steden komen steeds meer straten blank te staan na hevige regen.

Redactie 21 februari 2022

Veel Nederlandse buurten hebben te weinig openbaar groen per woning

21 februari 2022 08:17
Laatste update: 21 februari 2022 11:02

1K NUjij-reacties

Er is te weinig ruimte voor openbaar groen in meer dan de helft van de buurten van de 32 grootste gemeentes in Nederland. Dat concludeert Natuur & Milieu maandag op basis van eigen onderzoek. 53 procent van de 1.937 onderzochte buurten voldoet niet aan het criterium van 75 vierkante meter groen per woning en is daarmee "versteend", aldus de milieuorganisatie.

Om de verstening te meten keek Natuur & Milieu naar twee aspecten. Allereerst